

ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ σε -ΑΩ (1^η ομάδα)

$\tilde{\alpha} + \epsilon, \eta \rightarrow \tilde{\alpha}$
$\tilde{\alpha} + \epsilon\iota, \eta \rightarrow \alpha$
$\tilde{\alpha} + \omicron, \omega, \omicron\upsilon \rightarrow \omega$
$\tilde{\alpha} + \omicron\iota \rightarrow \omega$

*εκτός από απαρέμφατο Ενεστώτα: $\acute{\alpha} + \epsilon\iota\nu = \tilde{\alpha}\nu$, $\eta + \epsilon\iota\nu = \tilde{\eta}\nu$

	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ	ΜΕΣΗ ΦΩΝΗ
ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΕΝΕΣΤΩΤΑ	(τιμάω) τιμῶ (τιμάεις) τιμᾷς (τιμάει) τιμᾷ (τιμάομεν) τιμῶμεν (τιμάετε) τιμᾶτε (τιμάουσι) τιμῶσι(ν)	(τιμάομαι) τιμῶμαι (τιμάῃ, -ει) τιμᾷ (τιμάεται) τιμᾶται (τιμάομεθα] τιμώμεθα (τιμάεσθε) τιμᾶσθε (τιμάονται) τιμῶνται
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	(ἐτίμαον) ἐτίμων (ἐτίμαες) ἐτίμας (ἐτίμαε) ἐτίμα (ἐτιμάομεν) ἐτιμῶμεν (ἐτιμάετε) ἐτιμᾶτε (ἐτίμαον) ἐτίμων	(ἐτιμαόμην) ἐτιμώμην (ἐτιμάου) ἐτιμῶ (ἐτιμάετο) ἐτιμᾶτο (ἐτιμαόμεθα) ἐτιμώμεθα (ἐτιμάεσθε) ἐτιμᾶσθε (ἐτιμάοντο) ἐτιμῶντο
ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	(τιμάω) τιμῶ (τιμάῃς) τιμᾷς (τιμάῃ) τιμᾷ (τιμάωμεν) τιμῶμεν (τιμάῃτε) τιμᾶτε (τιμάωσι) τιμῶσι(ν)	(τιμάωμαι) τιμῶμαι (τιμάῃ) τιμᾷ (τιμάῃται) τιμᾶται (τιμάωμεθα) τιμώμεθα (τιμάῃσθε) τιμᾶσθε (τιμάωνται) τιμῶνται
ΕΥΚΤΙΚΗ	(τιμάοιμι) τιμῶμι ἢ τιμῶην (τιμάοις) τιμῶς ἢ τιμῶης (τιμάοι) τιμῶ ἢ τιμῶη (τιμάοιμεν) τιμῶμεν (τιμάοιτε) τιμῶτε (τιμάοιεν) τιμῶεν	(τιμαοίμην) τιμώμην (τιμάοιο) τιμῶο (τιμάοιτο) τιμῶτο (τιμαοίμεθα) τιμώμεθα (τιμάοισθε) τιμῶσθε (τιμάοιντο) τιμῶντο
ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	----- (τίμαε) τίμα (τιμαέτω) τιμάτω ----- (τιμάετε) τιμᾶτε (τιμαόντων) τιμώντων/άτωσαν	----- (τιμάου) τιμῶ (τιμαέσθω) τιμάσθω ----- (τιμάεσθε) τιμᾶσθε (τιμαέσθων) τιμάσθων/άσθωσαν
ΑΠ..	(τιμάειν) τιμᾶν	(τιμάεσθαι) τιμᾶσθαι
ΜΕΤ.	(τιμάων) τιμῶν (τιμάουσα) τιμῶσα (τιμάον) τιμῶν	(τιμαόμενος) τιμώμενος (τιμαομένη] τιμωμένη (τιμαόμενον) τιμώμενον

Μερικές επισημάνσεις

1. Οι συναιρέσεις αφορούν μόνο τον ενεστώτα και τον παρατατικό. Γράφουμε και τονίζουμε - σύμφωνα με όσα ισχύουν στα βαρύτονα ρήματα - την ασυναίρετη μορφή του ρήματος. Κατόπιν συναιρούμε το χαρακτήρα με το φωνήεν ή τη δίφθογγο της κατάληξης που ακολουθεί.

2. Η θέση του τόνου

α) Αν στον ασυναίρετο τύπο ο τόνος δε βρίσκεται σε μια από τις συναιρούμενες συλλαβές, μένει στη θέση που ήταν και δεν αλλάζει: π.χ. *ἐσκόπεον* — *ἐσκόπουν*.

β) Αν στον ασυναίρετο τύπο ο τόνος βρίσκεται σε μια από τις συναιρούμενες συλλαβές, τότε τονίζεται η συλλαβή που προσήλθε από τη συναίρεση, π.χ. *σκοπέω* — *σκοπῶ*

3. Το είδος του τόνου

Αν η συλλαβή που προέρχεται από τη συναίρεση βρίσκεται:

α) στην προπαραλήγουσα, οξύνεται, π.χ. *ἐσκοπεόμεθα* — *ἐσκοπούμεθα*.

β) στην παραλήγουσα, παίρνει περισπωμένη, εφόσον η λήγουσα είναι βραχύχρονη, διαφορετικά οξύνεται, π.χ. *σκοπέετε* — *σκοπεῖτε*, αλλά *σκοπέτω* — *σκοπεῖτω*.

γ) στη λήγουσα, περισπάται, π.χ. *σκοπέω* — *σκοπῶ*.

4. Τα συνηρημένα ρήματα σε **-αω** σχηματίζουν τους υπόλοιπους χρόνους κατά τα βαρύτονα φωνηεντόληκτα, αφού προηγουμένως τρέψουν το χαρακτήρα τους **-α-** σε **-η-**, π.χ. *τιμᾶω*, *τιμῶ* — *τιμή-σω*, *ἐτίμη-σα*, *τετίμη-κα*. Εξαίρεση αποτελούν όσα πριν από το χαρακτήρα **-α-** έχουν **-ε, ρ, ι**, τα οποία διατηρούν το **-α-**: Σε αντίθεση με τον γενικό αυτό κανόνα, τα συνηρημένα ρήματα σε **-άω** τα οποία πριν τον χαρακτήρα **-ᾱ-** έχουν **ε, ι ή ρ** εκτείνουν τον χαρακτήρα **-ᾱ-** σε **-ᾱ-**: π.χ.

αἰτιά-ομαι, *αἰτιῶμαι* (=κατηγορώ)

ἐά-ω, *ἐῶ* (=αφήνω)

θηρά-ω, *θηρῶ* (=κυνηγῶ)

ιά-ομαι, *ιῶμαι* (=γιατρεύω)

ἀνιά-ω, *ἀνιῶ* (=δυσαρεστώ)

ρ. ἀνιῶ → *ἀνιάσω*, *ἡνίασα*, *ἡνίακα*

και *ἀνιῶμαι* → *ἀνιάσομαι*, *ἡνίαθην*, *ἡνιάμαι*, *ἡνιάμην*

ρ. θηρῶ → *θηράσω*, *ἐθήρασα*, *τεθήρακα*

θηρῶμαι → *θηράσομαι*, *θηραθήσομαι*, *ἐθηρασάμην*, *ἐθηράθην* και ρηματικό

επίθετο *θηρατός*, *θη*

Εξαιρούνται:

- Τα ρήματα *γελῶ*, *σπῶ* (=τραβῶ, σπάζω) και *χαλῶ* (=χαλαρώνω) διατηρούν σε όλους τους χρόνους το βραχύχρονο χαρακτήρα **-ᾱ-** και έχουν **σ** μπροστά από τις καταλήξεις που αρχίζουν από **θ, μ, τ**:

π.χ. *γελῶμαι* → (*γελασθήσομαι*), *ἐγελάσθην*, (*γεγέλασμαι*) και ρηματικό επίθετο: (*κατα-γέλαστος*)
σπῶμαι → *σπασθήσομαι*, *ἐσπάσθην*, *ἔσπασμαι*, *ἐσπάσμην* και ρηματικό επίθετο: (*ἀνά-σπαστος*).

- Το ρήμα *δρῶ* (=ενεργῶ) έχει σε όλους τους χρόνους μακρόχρονο χαρακτήρα **-ᾱ-**: *δράσω*, *ἔδρασα*, *δέδρακα* και *δέδραμαι*, *ἔδεδράμην* και παίρνει **-σ-** μπροστά από τις καταλήξεις που αρχίζουν από **θ** και **τ**:

π.χ. *δρῶμαι* → *ἐδράσθην* και ρηματικό επίθετο: *δραστέον*.

- Το ρήμα *ἀκροῶμαι* (=ἀκούω, υπακούω) εκτείνει το **-ᾱ-** σε **-ᾱ-**, αν και πριν από το **ᾱ** δεν υπάρχει **ε, ι, ρ**:

π.χ. *ἀκροῶμαι* → *ἀκροάσομαι*, *ἠκροασάμην*, *ἠκροάθην*, *ἠκρόαμαι*.

5. **ΡΗΜΑΤΑ ΣΕ -ήω**. Επίσης τα ρήματα *ζήω-ζῶ*, *πεινήω-πεινῶ*, *διψήω-διψῶ*, *χρήομαι-χρῶμαι* που έχουν χρονικό χαρακτήρα **-η-** και όχι **-α-**. Κλίνονται κατά τα σε **-άω**, αλλά έχουν **-η-** και **-η-** όπου τα ρήματα σε **-άω** έχουν **-α-** και **-α-** αντίστοιχα, π.χ. *ζῶ*, *ζῆς*, *ζῆ*, *ζῶμεν*, *ζῆτε*, *ζῶσι*.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να συμπληρώσετε τα κενά σχηματίζοντας σωστά το τύπο του ρήματος που ζητείται:

Εἶθε _____ (τελευτῶ, α' εν, ευκτ.) τόν βίον ἐν εἰρήνῃ.

_____ (πειρῶμαι, γ' εν., παρατ.) διαλλάξαι τάς πόλεις ἀλλήλαις.

Μηδέν ὑπερβάλλοντως ἀλλά μετρίως τὴν οὐσίαν _____ (ἀγαπῶ, γ' εν., προστ.)

Τούς θεούς φοβοῦ, τούς δε γονεῖς _____ (τιμῶ, β' εν., προστ.)

Οἱ πολλοὶ μᾶλλον ἂν ἄλλους _____ (αἰτιῶμαι, γ' πλ., ευκτ.) ἢ ἑαυτούς.

Θησεύς παρέστω μανθάνων τά _____ (δρῶ, μετοχή).

Τόν φίλον _____ (τιμῶ, γ' πληθ., οριστ.) ἐξ ἴσου πατρί.

Ὁ Νικίου οἶκος _____ (προσδοκῶμαι, γ' εν., παρατ.) εἶναι ἑκατόν ταλάντων.

2. Να γράψετε το γ' ενικό πρόσωπο της Οριστικής στην Ενεργητική Φωνή των ρημάτων νικῶ, ἀγαπῶ, τιμῶ για να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα:

γ' ενικό Οριστικής Ενεργητικής Φωνής			
Χρόνος	νικῶ	ἀγαπῶ	τιμῶ
Ενεστώτας			
Παρατατικός			
Μέλλων			
Αόριστος			
Παρακείμενος			
Υπερσυντέλικ.			

3. Να γράψετε το γ' πληθυντικό πρόσωπο όλων των εγκλίσεων του Ενεστώτα στην Ενεργητική φωνή των ρημάτων τιμῶ και νικῶ για να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα:

τιμῶ, νικῶ: γ' πληθυντικό πρόσωπο Ενεστώτα Ενεργητικής Φωνής			
Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική

4. Να γράψετε το Απαρέμφατο Ενεστώτα Ενεργητικής και Μέσης Φωνής των ρημάτων τιμῶ, νικῶ, δρῶ, δρῶ για να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα:

	τιμῶ	νικῶ	δρῶ	δρῶ
Ενεργητική Φ.				
Μέση Φωνή				

5. Να γράψετε το γ' ενικό πρόσωπο της Οριστικής στη Μέση Φωνή των ρημάτων νικῶμαι, ἀγαπῶμαι, τιμῶμαι για να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα:

β' ενικό Οριστικής Μέσης Φωνής			
Χρόνος	νικῶμαι	ἀγαπῶμαι	τιμῶμαι
Ενεστώτας			
Παρατατικός			
Μέλλων			
Αόριστος			
Παρακείμενος			
Υπερσυντέλικ.			

6. Ἀνιάω-ῶ : β' ενικ., Νικάω-ῶ: γ' ενικ., Αἰτιάομαι-ῶμαι: β' πληθ., Κοιμάομαι-ῶμαι: γ' πληθ.

	Οριστική Ενεστώτα	Υποτακτική Ενεστώτα	Ευκτική Ενεστώτα	Προστακτική Ενεστώτα	Οριστική Παρατατικού
Ἀνιάω-ῶ					
Νικάω-ῶ					
Αἰτιάομαι-ῶμαι					
Κοιμάομαι-ῶμαι					